

Laetare, 22. března 2009

Jan 6,1-15

Potom odešel Ježíš na druhý břeh Tiberiadského jezera v Galileji. Šel za ním veliký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Byly blízko židovské svátky velikonoční. Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli? To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo. Řekne mu jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí! Ježíš řekl: Ať se všichni posadí! Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdíl sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se nasýtli, řekl svým učedníkům: Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar! Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly. Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět! Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.

Všichni čtyři evangelisté, Matouš, Marek, Lukáš i Jan, shodně dosvědčují, že Ježíš nasýtil několika chleby a rybami tisícové zástupy svých posluchačů. Myšlení současného člověka se to zdá jako holá nemožnost; my věřící bychom to však zpochybňovat neměli. Neboť i ďábel věří víc než v pouhé rozmnožení jídla; on věří, že Ježíš může udělat chleby z kamení. A tak věrme evangeliu, i když nerozumíme, jak se to mohlo stát. Tato událost je jedním ze znamení Ježíšova božství. V Ježíši Kristu přichází do tohoto světa jinak skrytá skutečnost Božího království a Ježíšova znamení jsou jakýmsi průlomem věčného do této časnosti.

Naše víra je často vystavena zkoušce a nejednou nás zkouší i sám Pán. Tak jako zkoušel své učedníky na hoře, kde došlo podle Jana k nasycení pěti tisíců. Jako Filip se i my nejednou domníváme, že se problémy dají vyřešit jedině penězi; těch ale není nikdy dost pro všechny, takže jsme bezradní. Kdo má větší víru, jde o krůček dál s Ondřejem a vychází z toho, co je po ruce: Jakýsi chlapec tu má pět chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí! Dobrá vůle a ochota rozdělit se nestačí na gigantické problémy lidských mas. My sice máme nějaké přebytky, ale stačí to pro vyřešení hladu světa? A kdyby se i bohaté národy opravdu daly pohnout k milosrdenství, nevyřešilo by to všechny problémy chudého světa. Ježíš má řešení, najde ale víru? Najde ji aspoň u nás, Filipů a Ondřejů 21. století?

Řada náznaků ukazuje, že událost nasycení zástupů chce vyvolat vzpomínku na putování Izraele pouští. Hora, kde Ježíš sedí a učí slovy i činem zázračného nasycení, připomíná Sínaj a Mojžíše. Bujná tráva a zmínka, že je právě před Velikonocemi, připomíná hod beránka a vyvedení z Egypta, které Izraelci slavili na jarní svátek paschy. Nečekaný dar chleba probouzí vzpomínku na manu, nebeský chléb poutníků na poušti. To Ježíšovo jednání přivede svědky k rozpoznání, že v Ježíši přichází od Hospodina Mojžíšem avizovaný prorok, kterého mají Izraelci poslouchat. My ale máme vědět, že Ježíš na Mojžíše navazuje, ale že je větší než Mojžíš, a to už podle kvality pokrmu, který lidem přináší.

Pět tisícový zástup se posadí k hostině z pěti ječných chlebů a dvou ryb. Zelený koberec trávy je víc než poušť; připomíná rajskou zahradu. Ježíš je víc než Mojžíš. Pak bere Ježíš do rukou chleby, dobrořečí Otcí a rozděljuje; dokonce k tomu nepotřebuje ani učedníky. „**Otevři svá ústa a naplním je; chléb dodá síly lidskému srdci**“, připomínají žalmisté Hospodinovu láskyplnou péči. Stejně rozděljuje i ryby. Každý dostane, co hrdlo ráčí. Učedníci pak ještě na Ježíšův příkaz seberou zbytky a je jich dvanáct plných košů. Lidé jsou svědky zřetelného

znamení průniku Božího království do tohoto věku. Zákon o zachování hmoty tu přestal na chvíli platit. Z mála je mnoho; co si nedokázala malá víra učedníků představit, to se zde stává skutečností.

Lidí jsou spokojeni; už víc nepotřebují. (Možná chybí zázračný pohár vína jako v Káně.) Většině lidí skutečně stačí ke spokojenosti plný žaludek. A ti napapaní už hned přemýšlejí, jak to zařídit, aby to takhle fungovalo pořád. Nepřemýšlejí nad znamením; jejich myšlenky nesměřují do hloubky srdce, ale do hloubky žaludku. Jsou jako roj včel, který se žene za královnou. Jako masy, které bezhlavě provolají králem muže, který jim slíbí chléb a práci, ať je to kdokoli. Ať je to Bůh nebo ďábel, jen když se zde a nyní budeme mít dobře! Jenže tohle Ježíš nechce. To znamení není propagační hostina kandidáta na krále nebo diktátora; je to spíše signál, aby lidé přemýšleli nad Ježíšovými slovy a stali se jeho učedníky. To ale v tu chvíli nikoho ani nenapadne. Ti podnikavější a vlivnější se chtějí Ježíše zmocnit a prohlásit ho králem. Všichni ho přijmou, když dostanou zdarma chleba a nebudou muset tvrdě dobývat chléb z prokleté země. Ježíš však věděl, co mají ti lidé za lubem, a tak jim mizí. Odchází sám na pusté místo, aby si vše znovu promyslel – smysl svého poslání na svět, i způsob, jak to lidem říct. O tom čteme v dalších verších 6. kapitoly. Mezitím to lidé horečně hledají; tak jako rozdivočelé včely, kterým uletěla královna. Když ho najdou, řekne jim Ježíš: **„Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtli jste se. Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný.“** To není chléb rostoucí ze země, ale chléb sestupující z nebe, Boží chléb.

A tu mu řeknou: **Pane, dávej nám ten chléb stále!** Na to Ježíš odpoví: **„Já jsem ten chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“**

Chlebem myslí Ježíš to, co dává sílu tělu i duši, co zachovává život. Ježíš je chlebem pro svět; jednak dává život jako takový („v něm byl život“), dále prostředkuje požehnání země, aby plodila dostatek k obživě všech. A konečně a především tím, že udržuje ten vnitřní život, spojení člověka s jeho počátkem; sytí lidské duše láskou, radostí a pokojem ve spočinutí v Bohu. To je ten chléb sestupující z nebe; přicházející v Božím slovu a vstupující do lidského srdce v daru víry. Kdo tento chléb jí, kdo v Ježíše věří a doufá, má plnost a sytost života.

Jenže tento smysl duchovního chleba většině lidí uniká. Člověk spoléhá jen na to, co vidí; na chleba, který leží na pultě, a ještě lépe na talíři. Většina lidí chce raději mísu čočky hned, než požehnání pro neurčitou věčnost. Proto se od Ježíše odvracejí a hledají si jiné krále a pány, kteří jim nabídnou plné břicho a pohodlný život právě dnes.

A Ježíš se nesnaží ty lidi přesvědčit nějakým nátlakem. Možná ještě prohloubí to nedorozumění se zástupy, když jim ten obraz rozšíří: **„Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“** Tím obrazem se vyjadřuje plná závislost člověka na Ježíšovi. Vírou má člověk účast na Kristově oběti. Kdo jí chléb svaté večeře a pije víno z kalicha, vyznává, že k plnému životu, k sytosti nezávislé na plnosti nebo prázdnotě vlastních střev, potřebuje Krista obětovaného a vzkříšeného; jeho zářící a sdílející se život.

A tu začnou Ježíšovi posluchači reptat: To je hrozná řeč, kdo to může poslouchat?! A tito lidé ho také nakonec přivedou na kříž. Odešli i mnozí z učedníků; nebylo jim dáno porozumět. Ale Ježíš je nepřemlouvá, nadržní násilím. Naopak se ptá nejbližších: **„Chcete i vy odejít?“**

Ta otázka platí každému z nás, křesťanů této materialistické a rozumářské generace. Možná si ji ani nepřipouštíme a držíme se dávno vyjetých kolejí. A někteří si třeba řekneme: Nemůžeme přece Ježíše opustit; musíme s ním zůstat, aby mu to nebylo líto, aby tu vůbec někoho měl. Chceme zachraňovat Zachránce světa? On to nepotřebuje; je zcela svobodný. Svobodný od nabídek stát se králem i od úzkostné starosti ochránců církve. Jde dál cestou, kterou mu Otec určil. Jde na kříž, který se mu paradoxně stane povýšením; **„odtud všechny a všechno potáhnu k sobě“**. Kdo přijímá tohoto Božího krále za svého Pána a Spasitele, ten

se ve všech nejistotách a pochybnostech víry upřímně přidává k Petrovu vyznání: „**Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten svatý Boží.**“ Amen

Ve svém konzumentském myšlení si neumíme představit, že může být větší krása a štěstí než mít, co tělo a srdce ráčí. Otvírej nám, Kriste, srdce, abychom prohlédli z omámení dřívě, než na nás dolehne tíseň tohoto věku, z níž nás nevysvobodí žádná lidská ani démonská síla, ale jedině tvá oběť a tvá věrnost. Dej, ať netoužíme po chlebu, který vydrží na pár hodin, ale ať hledáme a dostáváme pro svou duši pokrm tvé blízkosti a lásky. Amen

* Čtení: Ex 16,11-18 * 1K 10,1-5.12-13 * Písně: 397/1-8/, 688, 684, 308/1-10/, 378 jh

Vstupní modlitba

Svatý a nesmrtelný Bože, náš nebeský Otče v Kristu, žijeme v době, které se říká postmoderní. To, co po staletí platilo, už neplatí. Lidská svoboda se mění ve svévoli, každý dělá, co se mu jeví jako dobré. Uvědomujeme si, že také naše myšlení a mluvení, naše jednání a vztahy k druhým lidem jsou ovlivněny způsoby našeho okolí. Tak si nejednou nevíme rady a marně hledáme pomoc pro sebe a pro své blízké. Děkujeme ti za tvůj slib, že ty jsi a zůstaneš pevným bodem uprostřed nepřehledného moře času a proudu událostí. Děkujeme za mravní zákon; díky za řád přírody a vesmíru. Díky za evangelium Ježíše Krista, v němž se nám dáváš poznat jako věčná láska. Probud' prosíme naši víru, že tvé možnosti nekončí ani tam, kde lidé a ďábel přivádějí stvoření na pokraj chaosu a zničení; ani tam tvá věrnost neselže a tvá láska nevychladne. Tvé slovo má moc stvořit krásné, nové a nečekané věci z ničeho. – Utíkáme se k tobě, Otče, a prosíme o dotek tvé lásky, o nové ujištění o odpuštění, o důvěru, že nás znáš a myslíš na nás a že máš s námi plány ne o trápení, ale o pokoji; a že je uskutečníš. A to ne pro naši dobrotu, ale pro tu jiskřičku víry v našem srdci, vždy znovu rozdmýchávanou tvým milosrdenstvím. Skrze Pána Ježíše Krista. Amen

Přímluvy

Láskyplný Bože, který uzdravuješ všechny nemoci, prosíme tě dnes za všechny, kdo trpí bolestí těla a duše.

Přímlouváme se za úlevu pro lidi, kteří jsou po těžké operaci, i za ty, kteří na operaci čekají.

Prosíme za lidi, kteří jsou v nejistotě, jakou nemoc mají a jak to s nimi bude dál.

Prosíme za ty, jejichž nemoc způsobila radikální změnu v jejich životě – nemohou už být doma, nedokáží se sami pohybovat, jsou plně odkázáni na pomoc druhých.

Prosíme za naše bližní, kteří trpí zhoubnou chorobou a jsou nuceni absolvovat ozáření a další bolestivé zákroky.

Prosíme za nemocné děti a mladé lidi.

Bud' jim všem nablízku a dávej jim naději, že jejich život je skryt s Kristem v tvém bezpečí. Dej, ať naděje na uzdravení mnohých se naplní; a ti, kteří už rezignovali, ať odcházejí z tohoto světa v důvěře, že jsi jim v Kristu přichystal domov.

Prosíme za lékaře, sestry a zdravotnický personál. Dávej jim odbornou zdatnost, ale i trpělivost a skutečný zájem o nemocné.

Prosíme také za nás; uzdravuj naše nemoci, trápení těla i duše, uzdravuj i naše vztahy a probouzej novou důvěru. Inspiruj nás Duchem svatým, abychom jedni druhým sloužili a pomáhali si navzájem nést břemena, často neunesitelná.

Prosíme za radost a pokoj z víry v Krista, který vzal naše nemoci a bolesti na sebe. V jeho jménu k tobě společně voláme:

Otče náš...